

Бобрівець В. В.
аспірант,
Казмирович Т. Я.
студентка

Тернопільський національний економічний університет
м. Тернопіль, Україна

ОСОБЛИВОСТІ ОПОДАТКУВАННЯ ОПЕРАЦІЙ З ЕКСПОРТУ

Експорт є особливою сферою міжнародних економічних відносин. Саме експорт забезпечує взаємодію національної економіки та економік інших країн. За допомогою експорту можлива реалізація надлишку, що не використаний на внутрішньому ринку держави.

Оподаткування операцій з експорту є дуже важливим, а головне дієвим засобом впливу держави на економічний розвиток на мікро- та макроекономічному рівнях, виступаючи однією з частин державного регулювання.

Оподаткування доходів від експортних операцій регулюється Податковим кодексом України, а саме п.153.1.1. згідно з яким доходи, отримані/нараховані платником податку в іноземній валюті у зв'язку з продажем товарів, виконанням робіт, наданням послуг, у частині їхньої вартості, що не була сплачена в попередніх звітних податкових періодах, перераховуються в національну валюту за офіційним курсом національної валюти до іноземної валюти, що діяв на дату визнання таких доходів згідно з цим розділом, а в частині раніше отриманої оплати за курсом, що діяв на дату її отримання [2].

Обов'язок сплати митних платежів суб'єктами господарювання при експорті виникає:

1) при оформленні товарів відповідно до митного режиму експорту – з моменту прийняття органом доходів і зборів митної декларації;

2) при вивезенні товарів за межі митної території України без оформлення митної декларації та при незаконному вивезенні товарів за межі митної території України – з моменту фактичного вивезення товарів за межі митної території України;

3) при невиконанні умов, установлених щодо товарів, які вивозилися за межі митної території України із звільненням від оподаткування митом, - з моменту, коли ці товари прибули до іншого місця призначення, ніж те, у зв'язку з яким надавалося таке звільнення;

4) після завершення митного оформлення товарів та їх випуску, якщо внаслідок перевірки митної декларації чи за результатами документальної перевірки орган доходів і зборів самостійно визначає платнику податків додаткові податкові зобов'язання.

З товарів експорту, які вивозяться за митний кордон, відбувається нарахування, а потім і сплата таких податків:

- мита;
- ПДВ (нульова ставка).

При цьому податок на прибуток підприємства-експортери обчислюють у загальному порядку.

Мито нараховуються на митну вартість експортних товарів (тобто на ціну даного товару, яка зазначається в документах, супроводжуючих товар та на фактичні витрати, за умови, що вони не включені в ціну товару), що виступає, відповідно, базою для нарахування. Нарухування здійснюється за ставками, встановленими законами на українські товари, що вивозяться за межі митної території України (за наступними видами ставок: специфічною, адвалорною, комбінованою). Сплата мита з товарів експорту відбувається в момент їх митного оформлення.

При здійсненні операцій з експорту товарів ПДВ нараховується за нульовою ставкою. Якщо відбувається експорт групи товарів, постачання яких на території України звільняється від обкладання ПДВ, тоді теж використовується нульова ставка. При розрахунку бази оподаткування товару за основу беруть його контрактну (договірну) вартість. База оподаткування не повинна бути нижчою за собівартість або за ціну придбання товару (за умови виготовлення даних товарів самостійно експортером або при їх перепродажі експортером відповідно). До супутніх експорту товару послуг (послуг, вартість яких включають до митної вартості експортних товарів) також застосовується нульова ставка.

При здійсненні операції з експорту товарів податкові зобов'язання виникають на дату складання митної декларації. На цю ж дату (коли товари фактично перетнули митний кордон) оформляється і податкова накладна для нарахування зобов'язання з ПДВ. Тому якщо спочатку було отримано аванс від покупця-нерезидента (відбулася перша подія), то на цю дату податкові зобов'язання з ПДВ не будуть виникати і виписувати податкову накладну не буде потрібно.

Обов'язковою складовою експортних операцій, які також впливають на їх оподаткування, є оплата послуг банків, витрати, пов'язані з купівлею-продажем валюти та курсові різниці, які виникають через коливання курсів валют.

Отже, при здійсненні експортних операцій відбувається продаж товарів українськими суб'єктами господарювання іноземним суб'єктам господарської діяльності. Водночас експорт товарів може відбуватися з вивезенням або без вивезення даних товарів через митний кордон України. При експорті товарів відбувається нарахування і сплата таких податків: мита, ПДВ (за ставкою нульовою ставкою). Зобов'язання з ПДВ виникають лише на дату оформлення митної декларації (правило першої події не діє).

Список використаних джерел

1. Митний кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
2. Податковий кодекс України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
3. Лучко М.Р. Облік зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб./ М. Р. Лучко, Н. Г. Мельник, С. В. Сисюк. – Тернопіль : ТНЕУ, 2015. – 365 с.
4. Мельник Н.Г. Історичні та міжнародні аспекти обліку іноземної валюти / Н.Г. Мельник // Глобальні та національні проблеми економіки. Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського. - 2016. - Вип. 12. - С. 505-508